

AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	7 oktober 2025	Behandelend ambtenaar	E. Dijkgraaf
Datum agendering	6 november 2025	E-mailadres	e.dijkgraaf@waadhoeke.nl
Onderwerp	Subsidie landschapsprojecten 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke' en 'Accentueren slenken Westergo'		
Portefeuillehouder	J. Dijkstra		

Samenvatting Door Landschapsbeheer Friesland is een subsidieaanvraag ingediend voor de uitvoering van de projecten landschapsprojecten 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke' en 'Accentueren slenken Westergo'. Om het project te kunnen realiseren doet de stichting nu een beroep op de gemeente om financieel bij te dragen in de vorm van eenmalige incidentele subsidie van € 120.244. Dit betreft een cofinanciering, waarbij *Waadhoeke 25% van de totale kosten draagt en het Waddenfonds 75%*. De raad wordt gevraagd om voor het gemeentelijk deel een bedrag van € 60.244,- beschikbaar te stellen uit het Ontwikkelfonds. De resterende € 60.000,- wordt gedekt door inzet van de beschikbare middelen voor uitvoering van de duurzaamheidsagenda.

Voorstel

1. Een bedrag van € 60.244 beschikbaar te stellen ten behoeve van een incidentele subsidie aan Landschapsbeheer Friesland gedurende een periode van 2025-2029 voor het realiseren van het project 'Subsidie landschapsprojecten 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke' en 'Accentueren slenken Westergo'.
2. Het subsidiebedrag van € 60.244 te dekken uit het Ontwikkelfonds.

Aanleiding

Door Landschapsbeheer Friesland is een subsidie aanvraag ingediend voor de uitvoering van de projecten landschapsprojecten 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke' en 'Accentueren slenken Westergo' (bijlage 1).

Deze projecten maken deel uit van het landschapsprogramma 'Herstel Cultuurlandschap Waddenkust (2025-2029)'. Het InvesteringsKader Wadden (IKW/Waddenfonds) heeft in oktober 2024 besloten om 3,5 miljoen euro beschikbaar te stellen voor de uitvoering van dit programma. Hiermee wordt een belangrijke impuls gegeven aan het karakteristieke landschap langs de Waddenkust van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen.

De beide projecten waarvoor gemeentelijke subsidie wordt gevraagd dragen in belangrijke mate bij aan de versterking van boerenerven en andere cultuurhistorisch waardevolle groene landschapselementen die karakteristiek zijn voor het zeeleilandschap en geven eveneens een impuls aan de biodiversiteit.

Om het project te kunnen realiseren doet de stichting nu een beroep op de gemeente om financieel bij te dragen in de vorm van eenmalige incidentele subsidie van € 120.244. Dit betreft een cofinanciering, waarbij *Waadhoeke 25% van de totale kosten draagt en het Waddenfonds 75%.*

1. € 29.750,-- voor het landschapsproject 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke'
2. € 90.494,-- voor het landschapsproject 'Accentueren slenken op en rond Westergo'.

Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke

Vanouds groeiden er op de slaperdijken veel solitaire struiken of kleine struwelen die samen met boerenerven belangrijke ecologische stapstenen vormden in het open kleilandschap. Door 'slijtage van het landschap' zijn deze struwelen en erfbeplantingen langs deze slaperdijken in de loop van de tijd zeldzamer geworden. Binnen dit project zal langs zo'n 40 km aan slaperdijken ingezet worden op het terugbrengen van struweel en struiken en het verrijken van boerenerven met erfbeplanting.

Accentueren slenken op en rond Westergo

Dit project is volledig in lijn met de landschapsanalyse in de landschapsbiografie van gemeente Waadhoeke (Het verhaal van Waadhoeke / Bosch Slabbers, 2021). Hierin wordt sterk de nadruk gelegd op openheid van de vroegere slenken en de daarmee contrasterende, meer besloten kwelderwallen. In de structuurvisie Grutsk op 'e Romte, (Provincie Fryslân, 2014) wordt ook aandacht gevraagd voor de plaatselijke verdichting (terpen, kerken, dorpen boerenerven en state-terreinen) met daartussen open ruimten en noord-zuid-georiënteerde doorzichten. Herintroductie van groenelementen zorgt voor deze landschappelijke beleving en draagt daarnaast sterk bij aan de biodiversiteit. Er zal voor 4 tracés worden verkend waar bestaande wegbeplantingen en enkele lanen versterkt en aangevuld kunnen worden, met name langs wegen die in de lengterichting van kwelderwallen lopen. Ook langs een 20-tal dorpsranden liggen mogelijkheden en boerenerven.

Voor een uitgebreide beschrijving van het project wordt verwezen naar de in bijlage 1 opgenomen subsidieaanvraag.

Beoogd (meetbaar) effect

Versterken van boerenerven en andere cultuurhistorisch waardevolle groene landschapselementen die karakteristiek zijn voor het zeekleilandschap en een impuls geven aan de biodiversiteit.

Motivering

Argumenten

1.1 De realisatie van dit project is uniek en sluit aan bij het behalen van gemeentelijke doelen.

Het herstellen van landschapselementen, natuurinclusief boeren, het versterken van de biodiversiteit en het vergroten van de beleef- en recreatieve waarde dragen bij aan doelen uit onder andere de Duurzaamheidsagenda en het Ontwikkelperspectief.

1.2 De cofinanciering is doorslaggevend voor de doorgang van het project

Het waddenfonds dekt 75% van de totale kosten van het project. Het gaat dus om een project waarbij de gemeentelijke middelen bijdragen aan een financiële multiplier. In totaal bedraagt de omvang van het project € 454.023,-. Een wezenlijke investering in herstel van het landschap in onze gemeente.

2.1 De aanvraag past binnen het programma Ontwikkelperspectief

Voorgesteld wordt om het voorliggende subsidieverzoek te dekken uit de Bestemmingsreserve Ontwikkelfonds. Het project heeft een nauwe relatie met de ontwikkelijn 4 'Landschap'. Het saldo van het ontwikkelfonds is toereikend. Het budget ontwikkelfonds is bedoeld voor unieke en onderscheidende projecten die bijdragen aan de strategische doelen van Waadhoeke, waarbij gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke multiplier in samenwerking met andere partijen. Dit project voldoet uitstekend aan deze criteria. Waadhoeke draagt immers 25% bij aan de totale kosten van het project en het Waddenfonds 75%. Daarnaast wordt samengewerkt met lokale organisaties, groencommissies, waarbij lokale kennis optimaal benut wordt.

2.2 Het project draagt bij aan samenwerking tussen verschillende partijen.

Binnen de projecten wordt samengewerkt met overheden, landschapsbeheer, boeren, inwoners en wordt gewerkt met lokale groencommissies. Dit sluit aan bij de ambitie tot samenwerking, draagt bij aan kennisoverdracht en kan resulteren in duurzame vormen van samenwerking.

2.3 Het project geeft invulling aan de beschikbaar gestelde middelen in de Duurzaamheidsagenda voor het herstel van boerenerven

Met de Duurzaamheidsagenda is reeds € 90.000 beschikbaar gesteld voor het herstellen van boerenerven voor 2025, 2026 en 2027. Er zal € 60.000 euro hiervan worden besteed binnen het Waddenfonds gebied (voormalig Franekeradeel en voormalig Het Bildt). Het restant van € 30.000 euro zal worden besteed in de rest van de gemeente (voormalig Menameradeel) in 2027 via een eigen subsidie traject. Met dit project geven we uitvoering aan de projecten en doelen binnen de Duurzaamheidsagenda.

Kantttekeningen/risico's

1.1 Met de bijdrage van de gemeente komen extra middelen vrij vanuit het Waddenfonds

Het Waddenfonds draagt € 333.779 bij aan het project, mits cofinanciering aan de orde is. Als de gemeente niet bijdraagt, zal het project hoogstwaarschijnlijk niet doorgaan en worden de beleidsambities in mindere mate behaald.

1.2 Er bestaat een mogelijkheid dat het beoogde doel voor het herstel van boerenerven niet gehaald wordt

Bij het aanvragen van de subsidie is nog niet bekend hoeveel animo er is voor het herstellen van erfbeplanting onder boeren. Op basis van eerdere vergelijkbare projecten van Landschapsbeheer is een inschatting gemaakt voor het aantal te herstellen boeren erven en de bedragen die hiermee gemoeid zijn.

1.3 De uitvoering van het project, brengt extra kosten met zich mee voor de gemeente ten aanzien van het beheer

Indien er uitvoering wordt gegeven aan het behalen van de doelen, door op gemeentelijke grond meer groen te realiseren, dan kan dit extra kosten met zich meebrengen voor het beheer van de openbare ruimte. Het is nog onduidelijk wat dit financieel betekent, omdat de omvang en de locaties nog niet exact uitgewerkt zijn. Wanneer, op verzoek van groencommissies in de dorpen, uitbreiding en versterking van openbaar groen plaatsvindt zal technische, financiële en onderhoudsafspraken worden gemaakt met het dorp en beheer openbare ruimte.

Alternatieven

1.1. Het niet verlenen van de subsidie betekent dat er een grote investering wordt misgelopen

Met dit project wordt gewerkt aan het behalen van beleidsdoelen, met name op het gebied van landschapsherstel en biodiversiteitsherstel en het versterken van ecologische verbindingen. Het behalen van een aantal van de beleidsdoelen zou ook behaald kunnen worden door het versterken van de samenwerking met agrariërs en het inrichten van hun land op een natuurinclusieve manier. Echter sluit dit nu niet aan binnen de voorwaarden van het Waddenfonds, waardoor binnen dit project in het werkgebied van het Waddenfonds een flinke investering wordt misgelopen als het voorliggende voorstel wordt afgewezen.

Vervolg

- Tijdsplan: Na het besluit van het college zal het voorstel voor besluitvorming naar de raad gaan. Wanneer de raad akkoord gaat, zal Stichting Landschapsbeheer Friesland een beschikkingsbrief ontvangen.
- Evaluatie: Jaarlijks krijgt gemeente Waadhoeke een verantwoording van Landschapsbeheer Friesland, waarin kenbaar wordt gemaakt wat tot dan toe gerealiseerd is.
- Communicatie: Landschapsbeheer Friesland neemt een deel van de bekendmaking op zich. Ook zal op passende wijze vanuit de gemeente kenbaar worden gemaakt aan de doelgroep dat deze middelen beschikbaar zijn via Landschapsbeheer Friesland.

Participatie

Voor de aanvraag van deze subsidie is geen participatie benodigd, omdat dit een subsidie aanvraag betreft die uitvoering geeft aan reeds vastgestelde gemeentelijke doelen. Voor de uitvoering van het project, zal er participatie plaatsvinden vanuit dorpen, voor de invulling van het herstellen van groenstructuren in en rond de dorpen. Dit gebeurt door het betrekken van plaatselijke groencommissies.

Financiën

De raad wordt voorgesteld om € 60.244 beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds. De huidige stand van de bestemmingsreserve (met verplichtingen) is € 2.729.843. Wanneer wordt besloten om uit de bestemmingsreserve € 60.244 beschikbaar te stellen voor dit project aan Landschapsbeheer Friesland, resteert en nog € 2.669.599.

Met de vaststelling van de Duurzaamheidsagenda in 2024, is er een incidenteel bedrag van € 90.000,- voor 3 jaar beschikbaar gesteld voor herstellen en vergroenen van boeren erven. Dit bedrag is per 1 januari 2025 in de begroting opgenomen. Het resterende bedrag van €60.000 voor deze subsidie aanvraag, wordt met deze middelen aangevuld. Daarmee wordt een incidentele subsidie van in totaal € 120.244,- verleend.

Bijlagen

Bijlage 1: Subsidieaanvraag uitvoering landschapsprojecten 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke' en 'Accentueren slenken Westergo'

Bijlage 2: Output bij de projecten Herstel Cultuurlandschap

Bijlage 3: Begroting voor gemeente Waadhoeke t.b.v. cofinanciering

Bijlage 4: I21840 Beschikking WF 18-10-2024

Bijlage 5: Subsidiebesluit uitvoering landschapsprojecten, Landschapsbeheer Friesland - incidenteel

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2025-075643

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 7 oktober 2025;

BESLUIT

1. Een bedrag van € 60.244 beschikbaar te stellen ten behoeve van een incidentele subsidie aan Landschapsbeheer Friesland gedurende een periode van 2025-2029 voor het realiseren van het project 'Subsidie landschapsprojecten 'Natuurrijke slaperdijken Waadhoeke' en 'Accentueren slenken Westergo'.
2. Het subsidiebedrag van € 60.244 te dekken uit het Ontwikkelfonds.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 6 november 2025,

Signed By: van de Nadort, N.A.
13/11/2025 12:50:56 CET
ID: c2245b82-9f9a-413d-816d-3b9747ca0fe4
Auth: Scribble

, voorzitter

Signed By: Lyklema, Tinco
12/11/2025 11:32:34 CET
ID: c2245b82-9f9a-413d-816d-3b9747ca0fe4
Auth: Scribble

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.

